

מסורת הש"ס

(א) [פסחים יח: ושינ], (ב) [נפי תוספות מכות ב: ד"ה מעידין], (ג) [נפי מוס' לעיל ב: ד"ה עדי האב ותמוס' לקמן פו: ד"ה עבדין], (ד) לעיל ח: [לקמן עב: מכות ו: ודף ט:], (ה) [לקמן עת. ב"ק עה:], (ו) לעיל ג: (ז) [פי כעין לחמל ויס אומרים כעין גרין ערוך ערך ארנן], (ח) לעיל ט: ודף מ. לקמן פא., (ט) ר"ה לא: (י) [שבת טו. ע"ז ח:], (יא) ר"ה כט:, (יב) [לקמן ג:], (יג) [נמנדר: ה:], (יד) [נדראי כבודי ג:]. צביאור ולעיל מ:].

גליון הש"ס

גמ' רביז פי הוה בסנהדרין. עי' לעיל דף ה' ע"ב במוס' ד"ה מוס':

הגהות הב"ח

(א) גמ' והא אחריו כה. י"צ ר"ל שעדים אומרים שהמרו כה דקה לפי אמת הכל שקי: (ב) תוס' ד"ה אי נמי וכו' דכל ע"ה הערוה. י"צ עיין פרק וז' בורכ דף טו ע"ב בד"ה המהוד על העריות:

הגהות מוה"ב

רנשבורג

[א] גמ' והא יכולין לומר לאוסרה כו. י"צ ע"י משנה למך פ"ב מוס' סוטה ה' י"ב בד"ה שם מפי השמעה כו' ובספר תננים אות יוסף כאן: [ב] תוס' ד"ה ואי כתיב כי יוד מיתא דהמראה בעיר הגדסה וכו'. י"צ עיין לקמן פרק ע"ב ובכר השיג עליהם מה שז"ל בות רמנ' פ' שלן ב' עי"ש דף סב ע"א במה ששייך ללקוין דף ככח ע"ב וע' תננים א"י:

לעזי רש"י

יושרמ"א. גרין קרב.

מוסף רש"י

אלא להבחין בין שוגג למזיד. שלן יוכל לומר סבור הייתי שמתר (וע"ז ח:). עדות שאי אהא יכול להזימה. דהמנא אחר (דברים ט) ודרשו השופטים היטב והנה עד שקר רעו וגו' וישמעתי על כלשר זמס לשעות וגו', עדות שאתה יכול לקיים עד מותם הוקה חי עדות, ואי לא לא [פסחים ב:]. אין זה גבול, אין עדות וז מכות, ולשנא דקרא קנט קנט (דברים יג) והנה אמת נכון הדבר, דמהאי קרא נפקא לן בדיקות (וע"ז ל:). שלא דבו דיני קנסות. אונס ומפתה ושלשים על עבד שמתה מורה קצנה אמת לקי וולול, ומאחר שלן יסב לשכת הגזית לא דט ובעלו דיי קנסות, דתמיב בתשלומי ככל שהוא קנס אש יושעתי אלהים, דהיט ומתחין ומסוכין בשס רבי, כדלמרינן בסנהדרין, ומי שאיט סמוך אינו דין דיני קנסות (ע"ז ח: ע"ש בגמ').

סניבו ענין.

ידעינן אלא שהמרו צו ועדיין הוא מזיד. ל"א ואס הזיד לא נאמר אלא

וכי יזיד משמע תמיד הוא בזודנו זה עיקר: **המואילים אוסו מקושש**.

לחצר שראוהו ומלאוהו היה

נתנהו ענין למלכות דבי חזקיה תנא יוכי יזיד איש על רעהו להרגו בערמה שהתרו בו ועדיין הוא מזיד דבי רבי ישמעאל תנא ²המוצאים אותו מקושש עצים שהתרו בו ועדיין הוא מקושש דבי רבי תנא ³על דבר אשר ענה על עסקי דיבור וצריכא דאי כתב רחמנא אחרות הוה אמינא חייבי מלקות אין חייבי מיתות לא כתב רחמנא כי יזיד ואי כתב רחמנא וכי יזיד הוה אמינא הני מילי סייף דקיל אבל סקילה דחמורה אימא לא צריכא וותרתי בנסקלין למה לי לר"ש לאתויי נשרפין לרבנן ⁶מילתא דאתיא בק"ו טרח וכתב לה קרא ולכתוב רחמנא בנסקלין וליתו הנך וליגמרו מיניה הכא נמי מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא:

התיר עצמו למיתה: מנא לן אמר רבא ואיתימא חזקיה אמר קרא ⁴וימת המת ⁵עד שיתיר עצמו למיתה אמר רב חנן ⁷עדי נערה המאורסה שהוזמו אין נהרגין מתוך שיכולים לומר לאוסרה על בעלה באנו ⁸והא אתרו בה דלא אתרו בה ואי לא אתרו בה היכי מיקטלא ⁹באשה חבירה ואליבא דרבי יוסי בר' יהודה דתניא ¹⁰רבי יוסי ברבי יהודה אומר חבר אין צריך התראה לפי שלא נתנה התראה אלא להבחין בין שוגג למזיד וכיון דאיגוהו לא מיקטלי איהי היכי מיקטלא הויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה ¹¹וככל עדות שאי אתה יכול להזימה לא שמה עדות הכי נמי קאמר מתוך שאין נהרגין שיכולין לומר לאוסרה על בעלה באנו אף היא אינה נהרגת דהויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה אלא באשה חבירה דקיימא לן דמיקטלא אליבא דר' יוסי בר' יהודה היכי משכחת לה בשזינתה וחזרה וזינתה והא יכולין לומר א' לאוסרה על בועלה שני באנו שזינתה מבעול ראשון אי נמי שזינתה מקרוביה מאי שנא נערה מאורסה דנקט אפילו נשואה נמי אין אלא אפילו האי דלא יתבא תותיה יכולין לומר לאוסרה על בעלה באנו אמר רב ¹²חסדא אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר ¹³בארירן הרגו אין זה נכון אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים הרי זה נכון מיתבי ¹⁵נכון שיהא נכון אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר בארירן הרגו אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים ¹⁶אין זה נכון תרגמה רב חסדא בסודר שחנקו בו דהיינו סייף וארירן ת"ש אחד אומר סנדליו שחורין ואחד אומר סנדליו לבנים אין זה נכון התם נמי כגון שבעט בו בסנדלו והרגו ת"ש ¹⁷מעשה ובדק בן זכאי בעוקצי תאנה אמר רמי בר חמא כגון שעקץ תאנה בשבת דעלה קא מיקטיל והא תניא אמרו לו תחת תאנה הרגו אלא אמר רמי בר חמא כגון ששפדו בייחור של תאנה ת"ש אמר להן תאנה זו עוקציה דקין עוקציה גסין תאנים שחורות תאנים לבנות אלא אמר רב יוסף מבן זכאי לותיב איניש שאני בן זכאי דברדיקות כחקירות משוי ליה מאן בן זכאי אילימא ¹⁸רבי יוחנן בן זכאי מי הוה בסנהדרי והתניא ¹⁹כל שנותיו של רבי יוחנן בן זכאי מאה ועשרים שנה ארבעים שנה עסק בפרקמטיא מ' שנה למד ארבעים שנה לימד ותניא ¹⁹ארבעים שנה קודם חורבן הבית גלתה סנהדרי וישבה לה בחנות ואמר ר' יצחק בר אבודימי לומר שלא דנו דיני קנסות דיני קנסות ²⁰ס"ד אלא שלא דנו דיני נפשות ותנן ²¹משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא בן זכאי דעלמא הכי נמי מסתברא דאי ס"ד רבן יוחנן בן זכאי קרי ליה ר' בן זכאי והתניא מעשה ובדק רבן יוחנן בן זכאי בעוקצי תאנים אלא תלמיד היושב לפני רבו הוה ואמר מילתא ומסתבר להו טעמיה או לכן היה: **שעקץ**. דקן ותחמכה

מעוקצה: **סאינה**. הפרי קרי תאינה: **ששיפדו**. לשון שפוד: **סאינים שחורות סאינים** לנפוג. דעל כרחך בתאינים ענמן אי אפשר להרגו: **כחקירות משוי** ליה. לצדוק ככל אשר יוכל כדי להכחיש וכי היכי דכחקירות מתכחשי דצבר אחר זה אומר צמקוס פלוני וזה אומר צמקוס פלוני דהיינו דבר אחר להמקוס לא הרגו הכי נמי צדיקות: **מי הוס כנסהדרין**. כשעה שעזי דניי נפשות: **ארבעים שנה**. ראשונים עסק בפרקמטיא אמנעיים למד אחרונים לימד ונעשה דיין ומורה הוראות: **כחנות**. מקוס היה צירושלים וכן שמו: **דיני קנסוס סנקא דעסך**. וכי לשכת הגזית גורמת לדיני קנסות: **אלא דיני נפשות**. שאין דיני נפשות ככל מקוס אלא בעוד ססנהדרי נוהגת כלשכת הגזית שנאמר (דברים י) וקמת ועלית אל המקוס מלמד שהמקוס גורס וכיון דחו דנפיש רוחמים ולא היו מספקיין לדון עמדו וגלו משס: **וסנן משחרב ציס סמקדש וכו'**. וכיון דרבן יוחנן בן זכאי היה קיים אחר חורבן נמלא דלרבעים שנותיו האחרונים לא דנו נפשות דהא ארבעים קודם חורבן בטלו: **ואמר מילסא**. לפני הדיינין כרותיו ואיסתבר להו טעמיה:

תניהו ענין לַמִּלְכוּת.

דף י' כיון דרשע צעדים וזוממין כתיב ועדים וזוממין גופייהו לא צעי התראה: **וְאִי כתיב בי יזיד**. תימנה דהמראה צעיר הנדמסת ב' מג"ל דמהני לא אחיא שכן ממוןן פלט ולעיל [דף מ: משמע דצעין התראה:

אבבֿל סקילה דחמורה אימא לא.

צוולה שמעתינ הכא ולעיל לא ילפי חייבי מיתות מהדדי ותימנה מנא לן דנסקלין ונשרפינ פטורים מן התשלומין דלא יהיה אסון צרוכא כתיב (שמות כא):

באִשה חבירה. ולא צעי ר' יוסי שיתיר ענמו למיתה אי נמי חבר כאליו המיר ענמו: **לַאִוסְרָה עַל בּוֹעֵלָה שְׁנֵי בָּאֵנּוּ**. הוה מני למימר דליידי שזינתה ולא ידעי מי הוּא: **אִי נָמִי שׁוֹיִנְתָּה מִקְרֹבִיָּה**. וּלֹאִת אֲכַמִּי מִנִּי אֲמַרִי לְפִסְלוֹ צַעֲדוֹט צָאֲנוּ דַּבָּהּ עַל הַעֲרֹה ^(א) פֶּסוֹל לַעֲדוֹת וְיִלְלָה לְהִלְלוֹ פְּלוּנִי צֵה עַל נַעֲרָה הַמְּאֻרְסָה: כמאן

וימת ⁴וימת המת ⁵עד שיתיר עצמו למיתה אמר רב חנן ⁷עדי נערה המאורסה שהוזמו אין נהרגין מתוך שיכולים לומר לאוסרה על בעלה באנו ⁸והא אתרו בה דלא אתרו בה ואי לא אתרו בה היכי מיקטלא ⁹באשה חבירה ואליבא דרבי יוסי בר' יהודה היכי משכחת לה בשזינתה וחזרה וזינתה והא יכולין לומר א' לאוסרה על בועלה שני באנו שזינתה מבעול ראשון אי נמי שזינתה מקרוביה מאי שנא נערה מאורסה דנקט אפילו נשואה נמי אין אלא אפילו האי דלא יתבא תותיה יכולין לומר לאוסרה על בעלה באנו אמר רב ¹²חסדא אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר ¹³בארירן הרגו אין זה נכון אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים הרי זה נכון מיתבי ¹⁵נכון שיהא נכון אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר בארירן הרגו אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים ¹⁶אין זה נכון תרגמה רב חסדא בסודר שחנקו בו דהיינו סייף וארירן ת"ש אחד אומר סנדליו שחורין ואחד אומר סנדליו לבנים אין זה נכון התם נמי כגון שבעט בו בסנדלו והרגו ת"ש ¹⁷מעשה ובדק בן זכאי בעוקצי תאנה אמר רמי בר חמא כגון שעקץ תאנה בשבת דעלה קא מיקטיל והא תניא אמרו לו תחת תאנה הרגו אלא אמר רמי בר חמא כגון ששפדו בייחור של תאנה ת"ש אמר להן תאנה זו עוקציה דקין עוקציה גסין תאנים שחורות תאנים לבנות אלא אמר רב יוסף מבן זכאי לותיב איניש שאני בן זכאי דברדיקות כחקירות משוי ליה מאן בן זכאי אילימא ¹⁸רבי יוחנן בן זכאי מי הוה בסנהדרי והתניא ¹⁹כל שנותיו של רבי יוחנן בן זכאי מאה ועשרים שנה ארבעים שנה עסק בפרקמטיא מ' שנה למד ארבעים שנה לימד ותניא ¹⁹ארבעים שנה קודם חורבן הבית גלתה סנהדרי וישבה לה בחנות ואמר ר' יצחק בר אבודימי לומר שלא דנו דיני קנסות דיני קנסות ²⁰ס"ד אלא שלא דנו דיני נפשות ותנן ²¹משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא בן זכאי דעלמא הכי נמי מסתברא דאי ס"ד רבן יוחנן בן זכאי קרי ליה ר' בן זכאי והתניא מעשה ובדק רבן יוחנן בן זכאי בעוקצי תאנים אלא תלמיד היושב לפני רבו הוה ואמר מילתא ומסתבר להו טעמיה וקבעוה

לשון שפוד: **סאינים שחורות סאינים** לנפוג. דעל כרחך בתאינים ענמן אי אפשר להרגו: **כחקירות משוי** ליה. לצדוק ככל אשר יוכל כדי להכחיש וכי היכי דכחקירות מתכחשי דצבר אחר זה אומר צמקוס פלוני וזה אומר צמקוס פלוני דהיינו דבר אחר להמקוס לא הרגו הכי נמי צדיקות: **מי הוס כנסהדרין**. כשעה שעזי דניי נפשות: **ארבעים שנה**. ראשונים עסק בפרקמטיא אמנעיים למד אחרונים לימד ונעשה דיין ומורה הוראות: **כחנות**. מקוס היה צירושלים וכן שמו: **דיני קנסוס סנקא דעסך**. וכי לשכת הגזית גורמת לדיני קנסות: **אלא דיני נפשות**. שאין דיני נפשות ככל מקוס אלא בעוד ססנהדרי נוהגת כלשכת הגזית שנאמר (דברים י) וקמת ועלית אל המקוס מלמד שהמקוס גורס וכיון דחו דנפיש רוחמים ולא היו מספקיין לדון עמדו וגלו משס: **וסנן משחרב ציס סמקדש וכו'**. וכיון דרבן יוחנן בן זכאי היה קיים אחר חורבן נמלא דלרבעים שנותיו האחרונים לא דנו נפשות דהא ארבעים קודם חורבן בטלו: **ואמר מילסא**. לפני הדיינין כרותיו ואיסתבר להו טעמיה:

וקצבועה

לבעול עוד העידו עליה הם הם העדים הראשונים שזינתה פגע שניה מן הבעול הראשון וכיון שעדותן הראשונה זו אסורה על שתיהן עדותם השניה אינן יכולין לדחות ולומר לאוסרה באנו לא לבעול ולא לבעול לפיכך היא נהרגת שהיא חבירה והן נהרגין שאינן יכולין לומר לאוסרה באנו שכבר אסורה היא מעדותן הראשונה על שניהן. אי נמי כשהעידו שזינתה עם אביה או עם חמיה וכיוצא בהן מן הקרובין: כל המרבה בבדיקות משובח: **אמר** רב חסדא אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר בארירן הרגו אין זה נכון. כלומר הוכחשה עדותן. פי' ארירן כגון אומל. וי"א כמין גרין הוא. אבל א' אומר כליו לבנים וא' אומר כליו שחורים עדותן קיימת והוא דלא אמרי ברי (לכס) 6). והני מילי בכלי מלבוש אבל בכלים שהורגו בהן כגון סודר שחנקו בו שהו אומר שחור וזה אומר לבן היה זה אומר שחור היה עדותן בטילה. שהו כמו סייף וארירן הוא. ת"ש מעשה ובדק בן זכאי בעוקצי תאנים ואמר רמי בר חמא כגון ששפדו מלשון שפוד. ופירושו ברייה בייחור של תאנה זו שהוא כגון סייף וארירן. פי' סרבלא צריפא. טלית לבן נקי כדמחרגמינן וחרבי לך בורית ותסני צריפאס). איני והתניא אמר להן תאנה זו עוקציה גסיה או עוקציה דקין תאניה לבנים או שחורים. ודחי רב יוסף ואמר וכי מבן זכאי נזקים ותוחיב. בן זכאי בדיקות כחקירות משוי ליה נמצא אה דבן זכאי פליגא אדורב חסדא וקיייל כרב חסדא ואסיק

(6) כהלא דל"ל צרי לגו. 3)נ' דמיות פי' סרבלא על ותסני לריפא סיבות לקמן מהל.]

מא.

תניהו ענין לַמִּלְכוּת. וצגו"ש דרשע רשע ליכא למילף (דלעיל דף י') כיון דרשע צעדים וזוממין כתיב ועדים וזוממין גופייהו לא צעי התראה: **וְאִי כתיב בי יזיד**. תימנה דהמראה צעיר הנדמסת ב' מג"ל דמהני לא אחיא שכן ממוןן פלט ולעיל [דף מ: משמע דצעין התראה:

אבבֿל סקילה דחמורה אימא לא.

צוולה שמעתינ הכא ולעיל לא ילפי חייבי מיתות מהדדי ותימנה מנא לן דנסקלין ונשרפינ פטורים מן התשלומין דלא יהיה אסון צרוכא כתיב (שמות כא):

באִשה חבירה. ולא צעי ר' יוסי שיתיר ענמו למיתה אי נמי חבר כאליו המיר ענמו: **לַאִוסְרָה עַל בּוֹעֵלָה שְׁנֵי בָּאֵנּוּ**. הוה מני למימר דליידי שזינתה ולא ידעי מי הוּא: **אִי נָמִי שׁוֹיִנְתָּה מִקְרֹבִיָּה**. וּלֹאִת אֲכַמִּי מִנִּי אֲמַרִי לְפִסְלוֹ צַעֲדוֹט צָאֲנוּ דַּבָּהּ עַל הַעֲרֹה ^(א) פֶּסוֹל לַעֲדוֹת וְיִלְלָה לְהִלְלוֹ פְּלוּנִי צֵה עַל נַעֲרָה הַמְּאֻרְסָה: כמאן

וימת ⁴וימת המת ⁵עד שיתיר עצמו למיתה אמר רב חנן ⁷עדי נערה המאורסה שהוזמו אין נהרגין מתוך שיכולים לומר לאוסרה על בעלה באנו ⁸והא אתרו בה דלא אתרו בה ואי לא אתרו בה היכי מיקטלא ⁹באשה חבירה ואליבא דרבי יוסי בר' יהודה היכי משכחת לה בשזינתה וחזרה וזינתה והא יכולין לומר א' לאוסרה על בעלה באנו אף היא אינה נהרגת דהויא לה עדות שאי אתה יכול להזימה אלא באשה חבירה דקיימא לן דמיקטלא אליבא דר' יוסי בר' יהודה היכי משכחת לה בשזינתה וחזרה וזינתה והא יכולין לומר א' לאוסרה על בועלה שני באנו שזינתה מבעול ראשון אי נמי שזינתה מקרוביה מאי שנא נערה מאורסה דנקט אפילו נשואה נמי אין אלא אפילו האי דלא יתבא תותיה יכולין לומר לאוסרה על בעלה באנו אמר רב ¹²חסדא אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר ¹³בארירן הרגו אין זה נכון אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים הרי זה נכון מיתבי ¹⁵נכון שיהא נכון אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר בארירן הרגו אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים ¹⁶אין זה נכון תרגמה רב חסדא בסודר שחנקו בו דהיינו סייף וארירן ת"ש אחד אומר סנדליו שחורין ואחד אומר סנדליו לבנים אין זה נכון התם נמי כגון שבעט בו בסנדלו והרגו ת"ש ¹⁷מעשה ובדק בן זכאי בעוקצי תאנה אמר רמי בר חמא כגון שעקץ תאנה בשבת דעלה קא מיקטיל והא תניא אמרו לו תחת תאנה הרגו אלא אמר רמי בר חמא כגון ששפדו בייחור של תאנה ת"ש אמר להן תאנה זו עוקציה דקין עוקציה גסין תאנים שחורות תאנים לבנות אלא אמר רב יוסף מבן זכאי לותיב איניש שאני בן זכאי דברדיקות כחקירות משוי ליה מאן בן זכאי אילימא ¹⁸רבי יוחנן בן זכאי מי הוה בסנהדרי והתניא ¹⁹כל שנותיו של רבי יוחנן בן זכאי מאה ועשרים שנה ארבעים שנה עסק בפרקמטיא מ' שנה למד ארבעים שנה לימד ותניא ¹⁹ארבעים שנה קודם חורבן הבית גלתה סנהדרי וישבה לה בחנות ואמר ר' יצחק בר אבודימי לומר שלא דנו דיני קנסות דיני קנסות ²⁰ס"ד אלא שלא דנו דיני נפשות ותנן ²¹משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא בן זכאי דעלמא הכי נמי מסתברא דאי ס"ד רבן יוחנן בן זכאי קרי ליה ר' בן זכאי והתניא מעשה ובדק רבן יוחנן בן זכאי בעוקצי תאנים אלא תלמיד היושב לפני רבו הוה ואמר מילתא ומסתבר להו טעמיה וקבעוה

לשון שפוד: **סאינים שחורות סאינים** לנפוג. דעל כרחך בתאינים ענמן אי אפשר להרגו: **כחקירות משוי** ליה. לצדוק ככל אשר יוכל כדי להכחיש וכי היכי דכחקירות מתכחשי דצבר אחר זה אומר צמקוס פלוני וזה אומר צמקוס פלוני דהיינו דבר אחר להמקוס לא הרגו הכי נמי צדיקות: **מי הוס כנסהדרין**. כשעה שעזי דניי נפשות: **ארבעים שנה**. ראשונים עסק בפרקמטיא אמנעיים למד אחרונים לימד ונעשה דיין ומורה הוראות: **כחנות**. מקוס היה צירושלים וכן שמו: **דיני קנסוס סנקא דעסך**. וכי לשכת הגזית גורמת לדיני קנסות: **אלא דיני נפשות**. שאין דיני נפשות ככל מקוס אלא בעוד ססנהדרי נוהגת כלשכת הגזית שנאמר (דברים י) וקמת ועלית אל המקוס מלמד שהמקוס גורס וכיון דחו דנפיש רוחמים ולא היו מספקיין לדון עמדו וגלו משס: **וסנן משחרב ציס סמקדש וכו'**. וכיון דרבן יוחנן בן זכאי היה קיים אחר חורבן נמלא דלרבעים שנותיו האחרונים לא דנו נפשות דהא ארבעים קודם חורבן בטלו: **ואמר מילסא**. לפני הדיינין כרותיו ואיסתבר להו טעמיה:

וכי יזיד איש על רעהו להרגו בערמה שהתרו בו ועדיין הוא מזיד דבי רבי ישמעאל תנא ²המוצאים אותו מקושש עצים שהתרו בו ועדיין הוא מקושש דבי רבי תנא ³על דבר אשר ענה על עסקי דיבור וצריכא דאי כתב רחמנא אחרות הוה אמינא חייבי מלקות אין חייבי מיתות לא כתב רחמנא כי יזיד ואי כתב רחמנא וכי יזיד הוה אמינא הני מילי סייף דקיל אבל סקילה דחמורה אימא לא צריכא וותרתי בנסקלין למה לי לר"ש לאתויי נשרפין לרבנן ⁶מילתא דאתיא בק"ו טרח וכתב לה קרא ולכתוב רחמנא בנסקלין וליתו הנך וליגמרו מיניה הכא נמי מילתא דאתיא בקל וחומר טרח וכתב לה קרא:
התיר עצמו למיתה: מנא לן אמר רבא ואיתימא חזקיה אמר קרא ⁴וימת המת ⁵עד שיתיר עצמו למיתה אמר רב חנן ⁷עדי נערה המאורסה שהוזמו אין נהרגין מתוך שיכולים לומר לאוסרה על בעלה באנו ⁸והא אתרו בה דלא אתרו בה ואי לא אתרו בה היכי מיקטלא ⁹באשה חבירה ואליבא דרבי יוסי בר' יהודה היכי משכחת לה בשזינתה וחזרה וזינתה והא יכולין לומר א' לאוסרה על בועלה שני באנו שזינתה מבעול ראשון אי נמי שזינתה מקרוביה מאי שנא נערה מאורסה דנקט אפילו נשואה נמי אין אלא אפילו האי דלא יתבא תותיה יכולין לומר לאוסרה על בעלה באנו אמר רב ¹²חסדא אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר ¹³בארירן הרגו אין זה נכון אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים הרי זה נכון מיתבי ¹⁵נכון שיהא נכון אחד אומר בסייף הרגו ואחד אומר בארירן הרגו אחד אומר כליו שחורין ואחד אומר כליו לבנים ¹⁶אין זה נכון תרגמה רב חסדא בסודר שחנקו בו דהיינו סייף וארירן ת"ש אחד אומר סנדליו שחורין ואחד אומר סנדליו לבנים אין זה נכון התם נמי כגון שבעט בו בסנדלו והרגו ת"ש ¹⁷מעשה ובדק בן זכאי בעוקצי תאנה אמר רמי בר חמא כגון שעקץ תאנה בשבת דעלה קא מיקטיל והא תניא אמרו לו תחת תאנה הרגו אלא אמר רמי בר חמא כגון ששפדו בייחור של תאנה ת"ש אמר להן תאנה זו עוקציה דקין עוקציה גסין תאנים שחורות תאנים לבנות אלא אמר רב יוסף מבן זכאי לותיב איניש שאני בן זכאי דברדיקות כחקירות משוי ליה מאן בן זכאי אילימא ¹⁸רבי יוחנן בן זכאי מי הוה בסנהדרי והתניא ¹⁹כל שנותיו של רבי יוחנן בן זכאי מאה ועשרים שנה ארבעים שנה עסק בפרקמטיא מ' שנה למד ארבעים שנה לימד ותניא ¹⁹ארבעים שנה קודם חורבן הבית גלתה סנהדרי וישבה לה בחנות ואמר ר' יצחק בר אבודימי לומר שלא דנו דיני קנסות דיני קנסות ²⁰ס"ד אלא שלא דנו דיני נפשות ותנן ²¹משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי אלא בן זכאי דעלמא הכי נמי מסתברא דאי ס"ד רבן יוחנן בן זכאי קרי ליה ר' בן זכאי והתניא מעשה ובדק רבן יוחנן בן זכאי בעוקצי תאנים אלא תלמיד היושב לפני רבו הוה ואמר מילתא ומסתבר להו טעמיה וקבעוה

לשון שפוד: **סאינים שחורות סאינים** לנפוג. דעל כרחך בתאינים ענמן אי אפשר להרגו: **כחקירות משוי** ליה. לצדוק ככל אשר יוכל כדי להכחיש וכי היכי דכחקירות מתכחשי דצבר אחר זה אומר צמקוס פלוני וזה אומר צמקוס פלוני דהיינו דבר אחר להמקוס לא הרגו הכי נמי צדיקות: **מי הוס כנסהדרין**. כשעה שעזי דניי נפשות: **ארבעים שנה**. ראשונים עסק בפרקמטיא אמנעיים למד אחרונים לימד ונעשה דיין ומורה הוראות: **כחנות**. מקוס היה צירושלים וכן שמו: **דיני קנסוס סנקא דעסך**. וכי לשכת הגזית גורמת לדיני קנסות: **אלא דיני נפשות**. שאין דיני נפשות ככל מקוס אלא בעוד ססנהדרי נוהגת כלשכת הגזית שנאמר (דברים י) וקמת ועלית אל המקוס מלמד שהמקוס גורס וכיון דחו דנפיש רוחמים ולא היו מספקיין לדון עמדו וגלו משס: **וסנן משחרב ציס סמקדש וכו'**. וכיון דרבן יוחנן בן זכאי היה קיים אחר חורבן נמלא דלרבעים שנותיו האחרונים לא דנו נפשות דהא ארבעים קודם חורבן בטלו: **ואמר מילסא**. לפני הדיינין כרותיו ואיסתבר להו טעמיה:

(6) כהלא דל"ל צרי לגו. 3)נ' דמיות פי' סרבלא על ותסני לריפא סיבות לקמן מהל.]

עין משפט
גר מצוה

יח א מיי פ"ב מהלסת

סנהדרין הלכה ב:

יב ב מיי פ"א מהלסת

עדות הלכה ה ופ"ב

שס הלכה ה:

ב ג מיי שס פ"ב הל"ב:

תורה אור השלם

1. ובי יוד איש על רעהו לקרנו כְּקָרְמָה מעם מְבֹדֵד תִּקְחוּהוּ לְמוֹתוֹ: שמות כא יד

2. וְקָרְבוּ אִתּוֹ הַמִּצְוָאִים אֹתוֹ מִקְשָׁשׁ עֲצִים אֶל מִשְׁהָ וְאֶל אֶהָרָן וְאֶל כָּל הָעֵדָה: במדבר טו לג

3. וְהוֹצֵאתָם אֶת שְׂנֵיהֶם אֶל שַׁעַר הָעִיר הַהוּא וְסָקַלְתָם אֹתָם בָּאֲבָנִים וְמָתוּ אֶת הַנֶּעֱרָר עַל דָּבָר אֲשֶׁר לֹא צִוְּיָהּ בְּעִיר וְאֶת הָאִישׁ עַל דָּבָר אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת אִשֶּׁת רֵעֵהוּ וּבְעֵרָתָהּ הָרַע מִקִּרְבָּהּ: דברים כב כד

4. עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אֹו שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוֹמֵת הַמֵּת לֹא יוֹמֵת עַל פִּי עֵד אֶחָד: דברים יו ו

5. וְדָרַשְׁתָּ וְהִקְרַת וְשָׁאַלְתָּ הָיִטֵּב וְהִנֵּה אָמַת נָכוֹן הִקְרִיב נַעֲשִׂיתָ: הושעבד הוואת בקרָבָהּ: דברים יג טו

רבינו חננאל

וכי יזיד איש על וגו' ילפינן מינה התראה כגהרגין כלומר התרו בו ועדיין מזיד הוא ובנסקלין מקושש עצים בשבת ותובת באורסה מדכותיב על דבר אשר ענה על עסקי דיבור וצריכי כולה פשוטה די